

Жұмыс бағдарламасы

Нысан
ПМУ ҰС Н7.18.2/06

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Философия және мәдениеттану кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

«Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» пәні бойынша
050204 «Мәдениеттану» мамандықтарының студенттері үшін

Павлодар

Мемлекеттік жапыға міндетті
мамандықтың білім стандарты
мен типтік бағдарлама
негізінде әзірленген
пәіннің жұмыс бағдарламасына
бекіту парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.1/06

БЕКІТЕМІН
ОІ жөніндегі проректор
_____ Н.Э.Пфейфер
200_ ж « ____ » _____

Құрастырушы: аға оқытушы Кемалова ДЖ _____
Философия және мәдениеттану кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

«Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» пәні бойынша

050204 «Мәдениеттану» мамандықтарының студенттері үшін

Жұмыс бағдарламасы 050204 «Мәдениеттану» ҚР МЖБС 3.08.274-
2006, №671 бұйрығымен бекітілген, және 050204 Мәдениеттану типтік
бағдарлама 22.06. 2006 жылы РОӘК бұйрығымен негізінде әзірленген

200 ж. « ____ » _____ кафедра отырысында ұсынылған № __ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ А. Ж. Ерманов

Тарих және құқық факультетінің әдістемелік кеңесінде мақұлданған
« ____ » _____ 200 ж. № __ хаттама

ӘК төрайымы _____ Н.И.Мошна

КЕЛІСІЛДІ

ТжҚ Факультет деканы _____ А.А.Ақышев « ____ » _____ 200 ж.

ЖжӘҚБ ҚҰПТАЛҒАН

ЖжӘҚБ бастығы _____ Л.Т. Головерина « ____ » _____ 200 ж.

Пәннің мақсаты мен міндеттері

«Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» оқу пәні бойынша типтік бағдарлама МЖБС сәйкес мәдениеттану бөлімінің студенттеріне арналып, кредиттік білім беру технологиясы негізінде құрастырылған. «Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» оқу пәні бойынша типтік бағдарлама университеттердегі мәдениеттану және өнерзерттеуші бөлімдерінің бакалавриаттағы студенттерге арналған.

Пәннің мақсаты – Қайта Өрлеу және Жаңа заман дәуірлердің динамикасын зерттеу, олардың типологиялық ерекшеліктерін қарастыру.

Пәннің міндеті:

- студенттерде мәдениеттің даму сатыларының ерекшеліктері туралы білімін қалыптастыру;

- осы сатылардың сапалы ерекшеліктерін түсіну. Олардың әр қайсысының өзіндік «жүзі» бар, өзіне тән ерекше «заман рухы» бар, өзінің мәдени парадигмасымен, өзінің сана доминантасымен сипатталады;

- адамзат прогрессіне қосқан әр сатының шынацы үлесі туралы білімді тереңдету;

Студент білу керек:

- Осы кезеңдер мәдениетінің негізгі жетістіктерін;
- Осы кезеңдердің мәдениет мұраларын;
- Әр кезеңнің кемеңгерлерін;
- Әр кезеңнің құндылықтар жүйесін

Студент істей алу керек:

- кезеңдердің мәселелерін анықтайтын теоретикалық негіздерін құрастыратын базалық, түйінді түсініктемелермен қолдану білу;

- Қайта Өрлеу мәдениетінің құндылықтарын түсіну;
- Белгілі кезеңдердің мәдениетінің теоретикалық мәселелерінде хабардар болу керек.

Пререквизиттер:

«Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» пәнін табысты түрде меңгеру үшін келесі пәндермен таныс болу қажет: мәдениеттану, Ежелгі Шығыс мәдениеті, антика мәдениеті, ежелгі әлем тарихы, орта ғасырлар тарихы.

Постреквизиттер:

«Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті» өқу пәні базалық курс ретінде оқытылады және келесі пәндермен тығыз байланысты: этика, эстетика, мәдениет теориясы, дінтану, философия, философия тарихы, өнер тарихы. Осы аталып кеткен пәндер студентті гуманитарлық ғылымның кеңістігіне еңгізеді, оқушының мәдениетті кең контекстінде қарастыру туралы білімін кеңейтеді, осы пәндер берілген пәндердің заттық объектілерімен байланыс орнатылады, тұлғалық дүниегекөзқаратығын және ойлаудың оптималды тану мен амалын дамытуға мүмкіндік туғызады және диалог мәдениетін дамытады.

Пәннің тақырыптық
жоспары

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.2/10

3 ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ					
№ р/с	Тақырып атауы	Сағат саны			
		Дәріс	Тәжір.	Зертх.	ОӨЖ
1	2	3	4	5	6
1	Кіріспе. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Италиядағы ренессанстық мәдениеттің пайда болу тарихи алғышарттары	2	2	-	8
2	XV ғ. Ренессанстік мәдениет: негізгі ерекшеліктері мен даму сатылары	2	2	-	8
3	Алғашқы қайта өрлеудің сәулет өнері мен бейнелеу өнері	2	2	-	8
4	XVI ғ. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Биік қайта өрлеу	2	2	-	8

5	Кеш Қайта Өрлеу мәдениеті	2	2	-	8
6	XV-XVI ғ. Аяғындағы Германия мәдениеті. Германиядағы гуманизмнің қалыптасуы.	2	2	-	8
7	Ғылым мен әдебиет дамуы	2	2	-	8
8	Өнер. Сәулет өнері	2	2	-	8
9	XV -XVI ғ.ғ. Франциялық Қайта Өрлеуі	2	2	-	8
10	XV-XVI ғасырлар аяғындағы Нидерландыдағы Қайта Өрлеу	2	2	-	8
11	XVII ғасырдағы Еуропа мәдениеті	2	2	-	8
12	Ағартушылық дәуірінің мәдениеті. Француз ағартушылығы	2	2	-	8
13	Неміс ағартушылығы	2	2	-	8
14	XVIII ғасырдың стилдік және жанрлік ерекшеліктері	2	2	-	8
15	XIX ғасырдың батыссеуропалық мәдениеті. XIX ғ. аяғындағы батыссеуропалық мәдениеттің жаңа бағыттары	2	2	-	8
БАРЛЫҒЫ:		30	30	-	120

3.2 ПӘННІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ МАЗМҰНЫ

Дәріс сабақтарының мазмұны

Тақырып 1 Кіріспе. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Италиядағы ренессанстық мәдениеттің пайда болу тарихи алғышарттары

Антропоорталық- Ренессанстің басты идеясы. Адам және гуманизм идеалдары. Антикалық идеалдарға қайтудың объективті алғышарттары. Адамның ақыл-ойының күші мен бостандық орнатуы. Ренессанстағы Адам-титан идеалы.

Дәуір ерекшеліктері: ізденіс қалпы, қағмдаға айналдырған варианттарының жоқтығы. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениетінің кезеңдерге бөлуі. Италияндық қалалар дамуының әлеуметтік-экономикалық алғышарттары және олардың жаңа мәдениеттің тууындағы ролі. Сауда жолдарының қайта бағыталуы. Ұлы жоғрафиялық ашулар және олардың Еуропадағы экономикалық және мәдениеттік дамудағы ролі. XII-XIII ғ.ғ. Еуропаның ортағасырлық мәдениеттегі Ренессанстың идеялық алғышарттары. Мектептер мен университеттер санының дамуы. Антикалық мұраға жаңа көзқарас. Әлеми-белсенді тұлғаның жаңа идеяларының қалыптасуы. Интеллигенцияның жаңа мәдениеттің қалыптасуындағы ролі.

Тақырып 2 XV ғ. Ренессанстік мәдениет: негізгі ерекшеліктері мен даму сатылары

Ренессанстық мәдениеттің бірінші кватроченто кезеңнің шеңберіндегі дамудың екі сатысы, олардың ерекшеліктері. Италияның әр түрлі қалаларындағы ренессанстік мәдениеттің көпшілік орталықтарының пайда болуы. Гуманистердің өзін өзі ұйымдастыру түрлерін іздеу: қоғамдастықтар, үйірмелер, академиялар және т.б. қалау.

Тақырып 3 Алғашқы қайта өрлеудің сәулет өнері мен бейнелеу өнері

Флоренцияның Қайта Өрлеу көркем өнерінің дамуындағы ролі. Ф. Брунеллески (1377-1446), Донателло (1386-1466) және Мазаччо (1401-1428) сәулет өнері мен бейнелеу өнерінің дамуындағы жаңа кезеңді негіздеуші ретінде. Брунеллески шығармашылығында көпшілік ғимараттарын салудың жаңа принциптерінің қалыптасуы. Оның атақты ғимараты - Санта Марія дель Фьоре шіркеуінің күмбезі, онда готика мен антика элементтерінің тіркесімдігі. Донателло бейнелеу өнерінің реформаторы ретінде. Оның жаңашылдық көріністері: «Георгий әулие», «Давид», кондотьер Гаттемелатаның атты мүсіні. Мазаччо және оның бейнелеу өнерінің дамуына қосқан үлесі. Гиберти (1378-1455) және оның рельефтері

Тақырып 4 XVI ғ. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Биік қайта өрлеу

XVI ғ. Италияндық қалалардың саяси және әлеуметтік-экономикалық жағдайы; қоғамның түрлі қабаттар идеологиясының өзгеруі. Ренессанстік мәдениеттегі

дағдарыс құбылыстарының пайда болуы мен маньеризмнің пайда болуы. Гуманистук идеалдардың ауысуы. Меценаттік әлеумимәдени құбылыс ретінде. Рим XVI ғ. Бірінші жартысы ренессанстік архитектураның басты орталығы. Браманте (1444-1514) сәулет өнерінде жаңа стилін шығарушысы. А. Палладио (1508-1580) ренессанстік сәулет өнерінің дәстүрлерін жалғаушысы ретінде. Бейнелеу өнеріндегі гуманистік идеалдардың жүзеге асыруы. Леонардо да Винчи (1452-1519) және оның әлем тануда универсализмі. Оның жаңа құрал мен көркем тәсілдерін («сфумато» техникасы) өндеу. Оның әлемге әйгілі «Мона Лиза», «Құпия кеші». Микеланджело Буонарротти (1475-1564) әйгілі мүсінші, сәулетші, сурет салушы. Оның мүсін өнеріндегі шығармашылық мәнерінің ерекшелігі. «Давид» Флоренцияның символы ретінде. «Сикстин капелласы» көркем суреті. Киелі Петр соборының құрылыс жұмастарын басқару және Римдегі Капитолий аланы деген тамаша ансамблін жасау. Рафаэль Санти (1483-1520) әсем мадонналарды жаратушы және «Сиксин мадоннасы» деген композициясы оның шығармашылығының ұшар басы. Оның портреттері. Ватикан сарайының «станц» (салтанатты қонақ бөлме) безендіруді меңгеру.

Тақырып 5 Кеш Қайта Өрлеу мәдениеті

Кеш Қайта Өрлеу кезеңінде (40-80 ж.ж.) итальян мәдениетіндегі өзгерістер және оның себептері. Кеш Қайта Өрлеу әдебиеті: қайғыру мотивтерінің пайда болуы, әсіресе новелликада. Т. Тассо (1544-1595) поэзиясы кеш Қайта Өрлеу поэзиясының шыңы. П. Аретино (1492-1556) пьесаларында комедиялық жанрдың дамуы, автобиографиялық жанрдың дамуы. Утопиялық оқулардың пайда болуы. Т.Мор мен Т Кампанелла утопиялық коммунизмнің негіздеушілері.

Тақырып 6 XV-XVI ғ. Аяғындағы Германия мәдениеті. Германиядағы гуманизмнің қалыптасуы.

XVI ғ. басына қарай Германиядағы әлеуметтік-тарихи дамудың ерекшеліктері. Геманидағы гуманизмнің ерекшелігі. Ең алдына рухани кемелді өзінің мақсат ретінде қоятын діни-философиялық ілімдердің пайда болуы. Италияның гуманистік мәдениетінің ықпалы. Гуманизм идеяларының университеттерге сіңуі; діни және шіркеу-саяси сұрақтары басымды гуманитарлық пәндер комплексін оқыту. Кітәпбасудың білім алудың кеңейтуінде ролі. Германиядағы

гуманизмнің негізгі орталықтары және оның даму ерекшеліктері.

Тақырып 7 Ғылым мен әдебиет дамуы

XVI ғ. Табиғаттану тарихы жинақтау, сүреттеу және тәжірибе жүелеу кезеңі. Георгий Агрикола (1494-1555) және оның «Тау-кен жұмысы және металлургия туралы» деген еңбегі. Леонардо Фукс (1501-1566) ботаникалық білімнің ең ірі жүйеге келтіруші. Космографияның жер жүзін универсалды сүреттемесімен пайда болуы. С. Мюнстердің (1489-1552) "Космографиясы" және оның мәні. Иоганн Кеплер (1571-1630) жаңа астрономияны басты құраушылардың бірі. «Жаңа астрономия», «Әлем гармониясы» деген еңбектерінде Күнды басқа планеталар аралауы заңын жариялау. Сол дәуірдегі ғалымдардың рационалды білімдерімен мистикалық және астрологиялық білімдермен сай келуі.

Тақырып 8 Өнер. Сәулет өнері

XVғ. Аяғы – XVI ғ. басы ренессанстік кескіндеме мен гравюраның жарқыраған гүлдену кезеңі. А. Дюрер (1471-1528) неміс ренессанстің ұлы өкілі, оның шығармашылығының негізгі ерекшеліктері. Гравюраларда ренессанс дәуіріндегі адамның сезімдері мен драматизамін көрсету. Матис Нитхардт - Грюневальд (1470 – 1528) – экспрессивті, діни драматикалық бейнелерді жартушы. Германиядағы мүсін өнерінің шеберлері: Фейт Штос (1455-1533), Тильман Рименшнейдер (шамасы 1460-1531), Адам Крафт (шамасы 1460-1508), Петер Фишер Үлкені (1460-1529) және олардың шығармашылығының ерекшеліктері.

Тақырып 9 XV -XVI ғ.ғ. Франциялық Қайта Өрлеуі

Италиямен ұқсас бір өзгешелігі, бірақ Қайта Өрлеу еркін қалалар негізінде емес, ал ұлттық мемлекет негізінде өркендеді.

Жаңа білім беру жүйесі пайда болуы: схоластика шатағынан босану, шіркеу қыспағынан босау, көне тілдерді және антика мұрасын оқытуға қарсылықты жою. Типография жүйесінің кеңейуі; жеке, муниципалдық, колоьдік кітәпханалардың пайда болуы. Француз тілінің кодификациясы. Париж диалектісінің мемлекеттік тіл ретінде қабылдануы (1539).

Әдебиеттегі, саясаттағы және тарихтағы гуманизм идеяларының көрініс беруі. Антикалық мұраның француз тіліне аударылуы. Новелла – француз әдебиетінің негізгі жанры ретінде. Маргарита Наваррская және оның «Гептамероны» гуманистік идеалдардың көрінісі ретінде. Ф. Рабле (1483 – 1553) - француз Қайта Өрлеудің негізгі өкілі. «Гаргантюа мен Пантагрюель» романдағы гуманизм идеясы және сол кезеңге тән бірқатар өзекті мәселелердің көрсетілуі. Пьер де Ронсар (1524-1585) ұлттық поэтикалық мектептің негізін қалаушы ретінде; оның поэзиясының мағынасы туралы идеялары.

Жан Боден (1530-1596) және оның мемлекеттік егемендік туралы ойлары., мемлекет және оның маңызы туралы түсінігі. Тарихи білім аясындағы ортағасырлық дәстүрлі жүйенің (хроника) анықтаушы рөлі. Этьен Пакье (1529- 1615) алғашқа сарай тарихшысы. Оның көптомды «Францияны зерттеуі» және олардың тарихи ғылымның пайда болуындағы рөлі.

Тақырып 10 XV-XVI ғасырлар аяғындағы Нидерландыдағы Қайта Өрлеу

XVI ғ.аяғы мен XV ғ. басында нидерландық қалалардың өркенуі, және ондағы бюргерлік мәдениетінің пайда болуы. Ондағы азаматтық құрылыстың нәрменді дамуы: ғимараттар, ратушалар, цехтер, гильдиялар, бюргер үйлерін тұрғызу. Оларды өрнектеудегі кейінгі готикалық стилі мен ренессанстық жаңашылдықшы байланысы.

Мүсіндеудің кейін қалуы және кескіндеменің дамуының әлемдік деңгейінің алға кетуі. Сүретшілердің ойлау стиліндегі итальяндықтардың нидерланд кескіндемесінен олардың әлемді қабылдауынан, картиналарының композициялық құрылымынан біршама айырмашылығы болды. Антропоорталықтың орнына адам ғаламның бір бөлігі ретінде қарастырылды. Адам өмірінің нақты жағдайына, оның сипаты мен тұрмысына қызығушылық артты. Портрет, Тұрмыстық кескіндеме және діни кескіндемедегі пейзаж дүниеге келді.

Тақырып 11 XVII ғасырдағы Еуропа мәдениеті

Жаңа заманның жалпы сипаттамасы. Жаңа заманның тұрмыс үлгісі мен материалдық өркениет. Жаңа заманның әлеуметтік және саяси жүйесі.

Жаңа заман ғылымының дамуының ерекшелігі. Дәуірдің ғалама сезімі, ғалама қарауы (Декарт, Спиноза, Ньютон,

Лейбниц, Рембрандт, Рубенс, Мильтон және Мольер). XVII ғасыр ғасырының гуманистік доминанта ерекшелігі. Ғылым адамның рухани әлемінің иеленуші және білдіруші ретінде. Рационализм – жаңа дамның ойлау қалпы және тіршілік ету қалпы.

Тақырып 12 Ағартушылық дәуірінің мәдениеті. Француз ағартушылығы

Ағартушылық дәуірінің басты құндылықтары. Теңдік идеясы. Ақыл-ой жеңісі. Тарихи оптимизм.

Еуропа елдеріндегі ағартушылық ерекшеліктері. Ағылшын және Шотланд ағартушылығы. Дж.Локктың адамның жатсынусыз құқы. Т.Гоббстің барлықтың бырлыққа қарсы соғысы. А№ Симиттің экономикалық адамы.

Тақырып 13 Неміс ағартушылығы

И. Канттың адамды моральды және интеллектуалды босатуы. («Что такое Просвещение?»). Лессингтің адамзат тегінің бірлігі. Шығармалары: «Лаокоон», «Эмилли Галотти». И.Г.Гердердің гуманистік идеялары.

Тақырып 14 XVIII ғасырдың стилдік және жанрлік ерекшеліктері

Табиғат культі. Еуропалық өнердің бағыты. Синтиментализм. Реализм. Кескіндеме мен мүсін өнері. Классицизм.

Тақырып 15 XIX ғасырдың батыссеуропалық мәдениеті. XIX ғ. аяғындағы батыссеуропалық мәдениеттің жаңа бағыттары

Классицизм. Классицизм этикасы. Классицизм эстетикасы. Әдебиет. Бейне өнері. Мүсін. Театр. Музыкалық шығармашылық.

Романтизм Театр. Музыкалық шығармашылық. Әдебиет. Бейне өнері. Сәулет өнері. Балет.

Реализм. Франция реализмі. Англия әдебиеті. Скандинавия елдерінің әдебиеті. Музыкалық өнер. Бейне өнері. Ф.Гойя шығармашылығы. Театр. Балет.

3.3 ПӘННІҢ ТӘЖІРИБЕЛІК МАЗМҰНЫ

Тәжірибе сабақтарының тізімі

Тақырып 1 Кіріспе. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Италиядағы ренессанстық мәдениеттің пайда болу тарихи алғышарттары

1 Ф.Петрарка (1304-1374) мен Дж. Бокаччо (1313-1375) жаңа дүниеге көзқарастың құрушы ретінде.

2 К.Салютати (1331-1406) тәрбие мен білім берудің міндеттері туралы, оның гуманитарлық пәндер комплексі.

3 Гуманистік идеялардың қалыптасуында Бруни, Пальмиери, Л.Валла, т.б., этикалық концепцияларының ролі.

Тақырып 2 XV ғ. Ренессанстік мәдениет: негізгі ерекшеліктері мен даму сатылары

1 Білім беру және тәрбиелеу саласында зиялыларға бағыттанудың көбейуі.

2 Педагогикалық мәселерге назардың күшейуі.

3 Жаңа педагогикалық идеялар.

4 Грек тілі мен латын тілін оқу, антикалық авторлардың шығармашылығын, университеттік білім беру саласында риториканы зерттеп оқу.

Тақырып 3 Алғашқы қайта өрлеудің сәулет өнері мен бейнелеу өнері

1 Кватрочентоның екінші кезеңіндегі кескіндеме дамуындағы шығармашылық мәнерлерінің көпшілігі. С. Боттичелли (1445-1510) және оның «Көктем», «Венераның тууы» деген жұмыстары.

2 А. Монтенья солтүстік итальяндық кескіндеме өнерінің ең белгілі өкілі. Портреттің кең тарағаны.

3 Кватроченто кезеңдегі Венеция мектебі және оның өкілдері: Дж.Беллини, В.Карпаччо, А.Мессина. Портрет өнерінің дамуы.

4 Жаңа итальяндық өнердің еуропаның басқа елдеріне тигізген ықпалы.

Тақырып 4 XVI ғ. Италиядағы Қайта Өрлеу мәдениеті. Биік қайта өрлеу

1 Кескіндеме өнерінің Венециан мектебі және оның өкілдері: Джорджоне, Тициан, Паоло Веронезе, Я. Тинторетто.

2 Чинквечентоның сарайлы мәдениеті. Өнерді саясаттық мақсатта қолдану.

3 Халықтық мәдениет. Қайта Өрлеу мәдениетінің басқа еуропалық елдеріне тигізген әсері.

4 Н. Макиавелли (1469-1527) саясат аймағындағы жаңартушысы.

5 Биік Қайта Өрлеудің әдебиеті: Л. Ариосто (1474-1533) поэзиясы және Б. Кастильоне (1478-1529) диалогтары.

Тақырып 5 Кеш Қайта Өрлеу мәдениеті

1 Театр. Трагедия мен комедия антикалық жанрлардың, әсіресе олардың сюжеттерін қайта өрлеуі.

2 Сарайлы театрларда пасторали жанрын құрастыру.

3 Халық театрында маска комедиясының пайда болуы. XVI ғ.

4 Музыкалдық өмір.

Тақырып 6 XV-XVI ғ. Аяғындағы Германия мәдениеті. Германиядағы гуманизмнің қалыптасуы.

1 Ульрих фон Гуттен (1488- 1523) тұтас орталанырылған мемлекет үшін, шіркеудің Римнен тәуелсіздігі үшін, гуманистік негізде дамитын мәдениет үшін күресші.

2 Ф. Меланхтон (1497-1560) Германиядағы білім саласындағы реформаторы. Реформация мен кітапбасушылық.

3 М.Лютердің «Жаңа өсиет»(1522) пен «Ескі өситетті»(1534) неміс тіліне аудару қоғамдық-мәдени өмірінде үлкен оқиға ретінде.

4 Лютер және оның 95 тезистері. 1524-1525 ж.ж. Германиядағы шаруалар соғысы. 1555 ж. Аугбург келісімінің қорытындысы. Неміс княздіктерінің көбісінде протестантизмнің нығайтуы.

Тақырып 7 Ғылым мен әдебиет дамуы

1 Неміс әдебиеті, оның XVI ғ. ортасынан көтерілуі.

2 Шванки қалалық әдебиеттің көпшілікке ең танымды жанры.

3 Халық әдебиетінің дәстүрлері: «Доктор Иоганн Фауст туралы оқиға, әйгілі сиқыршы және дуашы», Агасфен деген «мәңгі жиһанкез» туралы баяндау.

4 Ганс Сакс (1494-1576) шығармашылығы бюргерлік идеалдарының әлпеті, сол замандағы тұрмыстық жағдайлар мен салттарының өрнектерінің шағылысуы.

5 Иоганн Фишарт (1546-1590) елірген, көркем сатирасының шебері.

Тақырып 8 Өнер. Сәулет өнері

1 Неміс бейнелеу өнерінің XVI ғ. ортасында және екінші жартысында төмендеуі.

2 Архитектура. XVI ғ. ортасынан ғибадат құрылыстардың қалпына келтіру мен құрылысы.

3 Зиялылар сәулет өнерінің дамуы: князьдік сарайлары, қала тұрғындарға жеке меншік үйлер, ратушалар, қоймалар, цейхгауздар құрылысы. Кеш готикалық құрылымдардың ғимарат негізі ретінде ренессанстік формалармен декоративті оюмен байланыстыру.

4 Италияндық үлгісімен жаңа типтік үйлердің құрылысы.

5 Декоративтік өнердің дамуы.

6 Музыкалдық мәдениеттің биік деңгейі.

Тақырып 9 XV -XVI ғ.ғ. Франциялық Қайта Өрлеуі

1 Сәулет өнері. Бейнелеу өнері. Италия жорықтарының жаңа архитектуралық түрлерінің игерудің рөлі. Сәулет өнеріндегі итальяндықтар әсерімен ұлттық дәстүрлің синтезі.

2 Сарай және ғимараттар құрылысы. Олардың функциональдық маңызының өзгеруі. Мәдениеттің дамуындағы меценаттықтың рөлі.

3 Нидерландық дәстүрдің кескіндеме өнерге әсері, ондағы реализм бағыты дамуы.

4 Франсуа Клуэнің портреттері. Қылқалам портретінің өркендеуі.

5 Мүсін өнеріндегі жетістіктер: Жан Гужон мен Жермена Пилонның шығармашылығы. XVI ғ екінші жартысындағы реализм мен маньеризм күресі.

Тақырып 10 XV-XVI ғасырлар аяғындағы Нидерландыдағы Қайта Өрлеу

1 Ян ван Эйк (1380 - 1441) кескіндемедегі жаңа бағыттың негізін қалаушы: оның өнерінің готикалық дәстүрмен байланысты. Оның шығармашылық қаламынан ерекшеліктері.

2 Рогир ван дер Вейден (шамасы 1400 - 1464) жүзжылдықтың ең ірі шебері ретінде.

3 Иероним Босх (шамасы 1460 - 1516). Оның шығармашылығындағы ортағасырлық фольклордық түсініктердің көрінісі, олардың діни образдармен байланысы. Картиналардың философиялық

мағынасы, ғаламның тылсымына байлауға ұмтылыс. Үлкен өзгерістерді алдын-ала сезу.

4 П. Брейгеля (ок. 1525 - 1569) шығармашылығындағы уақыт рухы. Оның картиналардағы өмір философиясы және оның шығармалылығындағы халықтық тақырыбының орны.

Тақырып 11 XVII ғасырдағы Еуропа мәдениеті

1 Жаңаеуропалық сананың атеизмі.

2 Пантеизм мен деизм. Лейбництің «Алдын ала белгіленген гармониясы».

3 XVII ғ. рационалдықтың ақыл-парасаттық мінезі. Табиғи құқық теориясы.

4 Этикет өнері және оның XVII ғ. адамның өміріндегі атқаратын рөлі. 5 Еуропалық ағартушылық пен білім берудің шектілігі.

Еуропоорталық.

Тақырып 12 Ағартушылық дәуірінің мәдениеті. Француз ағартушылығы

1 Ш. Монтескьенің бостандық идеалы.

2 Вольтериандық.

3 Энциклопедистер.

4 Ж.Ж. Руссоның жаңа тәрбиелеу теориясы.

Тақырып 13 Неміс ағартушылығы

1 Кристофор Виланд және романдары: «Ағафон», «Абдериты»

2 И.Гете, Ф.Шиллердің әдеби мұрасы

3 Германиядағы синтиментализм (Ф.Клопшток)

Тақырып 14 XVIII ғасырдың стилдік және жанрлік ерекшеліктері

1 Ағылшын театры: Дж.Лило, Р.Шаридан. «Школа злословия». Театр реформасы. Д.Гарриктің сахналық реализм.

2 Француз драматургиясы. Бомарші комедиясы. Француз комедиясы. П.Мариво.

3 Италияндық драматургия: К.Гольдони, К.Гицци.

4 Германиядағы «Буря и натиск» әдеби бағыты.

5 Англияның әдеби бағыты: Д.Дефо, Г.Филдинг. Крестьян поэзиясы.

6 Францияның музыкалық мұрасы: Ж.Рамо, А.Грети, К.Глюк

Тақырып 15 XIX ғасырдың батыссеуропалық мәдениеті. XIX ғ. аяғындағы батыссеуропалық мәдениеттің жаңа бағыттары

- 1 Символизм.
- 2 Натурализм.
- 3 Импрессионизм.
- 4 Постимпрессионизм.
- 5 Театр.

3.4 ОҚУШЫНЫҢ өздік жұмысының мазмұны

№ п/п	СӨЖ түрі	Есеп түрі	Бақылау түрі	Сағат көлемі
1	Дәрістерді қайталау	материалды бекіту	Ауысша тексеру	15
2	Тәжірибебелік сабақтарға дайындалу	тәжірибебелі тапсырмаларды орындау	Есеп	35
3	Дәріс сабақтарға кірмеген материалдарды игеру	конспектер	Сурақтарға жауап беру	65
4	Бақылау шараларына дайындық.	МБ1, МБ2	Тест	5
	Барлығы			120

Оқушының өздік жұмыстарының тақырыптарының тізімі

1. XV ғ. ренессанстік мәдениеті: дамудың негізгі сатыларымен өзгешеліктері.
[1- 22-45бб; 4- 35-48бб; 9- 36-50бб]
2. XVI ғ. Италияның Қайта Өрлеу мәдениеті.
[5 -70-79бб; 7- 36-42бб; 9 - 39-50бб]
3. Италияндық Қайта Өрлеудің титандары, әлемдік мәдениетте алатын орны.
[3- 35-49бб; 5- 32-49бб; 7 - 36-49бб]
4. Венециандық кескіндеме мектебі.
[5- 47-49бб; 6- 88-90бб; 24-26-30бб]
5. Кеш Қайта Өрлеу мәдениеті
[2- 66-78бб; 3- 23-35бб, 6-26-28бб]
6. XV-XVI ғ.ғ. аяғындағы Германия мәдениеті.

- [1- 13-2566; 17- 24-29, 24-42-5066]
7. Қайта Өрлеу өнеріндегі антикалық мұрасы.
[6- 26-3866; 24- 30-5566, 26-40-4666]
  8. Нидерланд мәдени дамуының өзгешелігі
[5- 30-3866, 9 -30-4066; 26 - 42-5666]
  9. Нидерландтық Қайта Өрлеуі және оның ерекшеліктері.
[8- 26-3566; 9- 58-6266, 12-45-5866]
  10. Француздық Қайта Өрлеуі және оның өзгешеліктері.
[2- 36-4866; 7- 45-6866, 22- 44-5666]
  11. Жаңа замандағы Еуропа мәдениеті
[5-26-3866, 6- 25-3866; 9- 24-3666]
  - 12 Жаңа заманның жалпы сипаттамасы
[9-36-5066, 12- 40-6866]
  - 13 Жаңа заманның тіршілік ету үлгісі мен материалдық өркениет.
[5- 36-5866; 23- 36-4366, 27-35-4866]
  - 14 Жаңа заманның әлем картинасы
[7- 26-3866; 17- 45-5866, 25-23-3866]
  - 15 Жаңа Заман өнерінің көркем стилдері.
[5- 36-5866, 9-15-3866, 23- 20-3566;]
  - 16 Барокко
[12-26-3666; 7- 22-3566, 27-18-2966]
  - 17 Классицизм
[1- 35-3866; 5-32-3966]
  - 18 Ағартушылық дәуірінің парадокстары мен қайшылықтары.
Ағартушылық дәуірінің «табиғилық адам»
[3- 45-5866; 18-56-5866]
  - 19 Ағартушылық дәуірінің өнері
[2- 86-9066; 8-40-5866]
  - 20 Дәуірдің соңғы прадоксы.
[4- 76-9366; 6- 34-4866]

21 Классика ғасырының еуропалық мәдениеті.
[3- 66-7866; 14-25-3666]

22 Ұлы ғасырдың ұлы философиясы.
[5-36-4866, 8- 15-2666]

23 Өнердің «алтын» ғасыры.
[5-36-4866; 8- 15-2666]

24 Адам заман шегінде.
[6- 36-4866; 8-15-2666, 28- 25-4666]

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. Всеобщая история искусств. В 6-ти т. М., 1956-1965.
2. Гнедич П.П. Всемирная история искусств. М., 1998.
3. Гомбрих Э. История искусств. М., 1998.
4. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств. В 2-х книгах. М., «Искусство», 1996.
5. Исмаилова С.Т. История искусства. М., «Искусство», 1998.
6. История зарубежного искусства. 3-е изд. Доп. М., 1983.
7. История искусства зарубежных стран. В 4-х т. М., 1982.
8. История русского искусства. В 3-х т., М., 1991.
9. Энциклопедия живописи. М., 1997.
10. Мастера изобразительного искусства Казахстана. А., 1972
11. XX век: история изобразительного искусства Казахстана. А., 1978
12. Т.В. Ильина. История искусств. Западноевропейское искусство. М., 2002.

Қосымша:

- 13 Авангард и русские источники Баден. Баден, 1993.
- 14 Андреев Л.Т. Импрессионизм. М., 1980.
- 15 Андреев Л.Т. Сюрреализм. М., 1972.
- 16 Арган Дж. История итальянского искусства. В 2-х т., М., 1990.
- 17 Афанасьева В.К., Дьяконов И.М., Луконин В.Т., Матье М.Э. и др. Искусство Древнего Востока// Памятники мирового искусства. М., 1968.
- 18 Бенеш О. Искусство Северного Возрождения. М., 1973.
- 19 Божович В.И. Традиции и взаимодействие искусств: Франция, конец XIX - нач. XXв. М., 1987.
- 20 Борьба тенденций в современном западном искусстве. М., 1986.
- 21 Виппер Б.Р. Искусство Древней Греции. М., 1972.
- 22 Зотов А.М. Русское искусство с древнейших времен до начала XX века. М., 1989.
- 23 Кантор А.И. Изобразительное искусство XX века. М., 1988.
- 24 Кантор А.И. и др. Искусство XVIII века. //Малая история искусств. М., 1977.

- 25 Каптерева Т.П., Виноградова Н.А. Искусство средневекового Востока. М., 1989.
- 26 Колпинский Ю.Д. Искусство Эгейского мира и Древней Греции.//Памятники мирового искусства. М., 1982.
- 27 Колпинский Ю.Д. Искусство Эгейского мира и Древней Греции.//Памятники мирового искусства. М., 1970.
- 28 Лихачева В.Д. Искусство Византии (IV-XV вв.). Л., 1986.
- 29 Прусс И.Е. Западноевропейское искусство XVII в. //Малая история искусств. М., 1974.
- 30 Сарабьянов Д. Стиль модерн: Истоки. История. Проблемы. М., 1989.
- 31 Семенова Т.В. Экспрессионизм и современное искусство авангарда. М., 1983.
- 32 Современное западное искусство XX век: Проблемы комплексного изучения. М., 1988.
- 33 Тюляев С.И. Искусство Индии. М., 1988.
- 34 Иконников А. Зарубежная архитектура. От «новой архитектуры» до постмодернизма. М., 1982.
- 35 История мирового искусства ИЗО и архитектура XX века. М., 1993.
- 36 Реализм и художественные искания XX века. М., 1989.
- 37 Козловски П. Культура постмодерна. М., 1997.
- 38 Акишев А.К. Иссык: Искусство саков Казахстана. М., 1978.
- 39 Маргулан А.Х. Казахское народное прикладное искусство. Т.1., Т2. Л., 1970.
- 40 Медоев А.Г. Гравюры на скалах, Алматы, 1979.
- 41 Токтабаева Ш.Ж. Казахские ювелирные украшения. А., 1985.
- 42 Ибраев К.Т. Казахский орнамент. А., 1994

Выписка из рабочего
учебного плана
специальности (ей)

Форма
Ф СО ПГУ 7.18.1/10

050204 «Мәдениеттану» мамандықтың жұмыс бабындағы оқу
жоспарынан үзінді көшірме

Пәннің атауы - «Қайта Өрлеу және Жаңа заман мәдениеті»

№	Оқу түрі	Бақылау формалар					Жұмыс көлемі			Сағаттарды курсты және семестр бойынша бөлу						
		емт.	сын.	қп.	қр.	Б.ж	барлығы			5 семестр			6 семестр			
							жал	ауд	СӨЖ	Дәр	Тәж.	лаб	Сөж	Дәр	Тәж	СӨЖ
1.	Күнд. ЖОБ негізінде	5			5	0	18	60	12	30	30	-	120			

